

1.

Dlaczego ta ulica nosi nazwę Paula von Hindenburga (1847-1934)?

2.

O nazwaniu dotychczas bezimiennego drogi polnej "od Burger an der Waldkircher Straße do Sexauer Straße" imieniem Paula von Hindenburga (1847-1934) zdecydowała 19 lutego 1915 r. rada miejska Denzlingen. W tym czasie feldmarszałek cieszył się dużym prestiżem w całej Rzeszy jako "zwycięzca bitwy pod Tannenbergiem" (26-30 sierpnia 1914). W 1915 roku nie można było przewidzieć, że 18 lat później mianuje on Adolfa Hitlera kanclerzem Rzeszy i poprzez uchwalenie „Ermächtigungsgesetz” czyli „ustawy o nadzwyczajnych pełnomocnictwach”, umożliwi Hitlerowi dyktaturę.

W 1925 roku Hindenburg został wybrany na prezydenta Rzeszy. W 1932 roku partie Koalicji Weimarskiej namawiały 84-letniego już Hindenburga do ponownego kandydowania, aby uniemożliwić Hitlerowi wybór na prezydenta Rzeszy. W drugiej turze głosowania Hindenburg został 10 kwietnia 1932 r. wybrany ponownie z poparciem SPD, Lewicowych Liberalów i Partii Centrum.

Niecały rok później, 30 stycznia 1933 roku, mianował on Adolfa Hitlera kanclerzem Rzeszy i wydał "Dekret Prezydenta Rzeszy o ochronie narodu i państwa". Następnie 24 marca wydano tzw. ustawę o nadzwyczajnych pełnomocnictwach, która utorowała Hitlerowi drogę do dyktatury. Po śmierci Hindenburga 2 sierpnia 1934 roku Hitler przejął urząd kanclerza i prezydenta Rzeszy.

Nic dziwnego, że nikt w Denzlingen nie myślał o zmianie nazwy ulicy Hindenburga nawet po mianowaniu Hitlera kanclerzem Rzeszy: w wyborach do Reichstagu 5 marca 1933 roku NSDAP uzyskała w Denzlingen 59,6% głosów (w Rzeszy: 43,9%). Po 1945 roku, kiedy "Adolf-Hitler-Straße" (Hauptstraße) i "Robert-Wagner-Platz" (Kirchplatz) straciły swoje obraźliwe nazwy i nadszedł czas, aby zmienić nazwę również Hindenburgstraße. Ta nazwa ulicy nie była jednak wówczas dyskutowana i najwyraźniej nie została skrytykowana przez francuskie władze okupacyjne.

Dolna część ulicy, po drugiej stronie linii kolejowej, otrzymała w 1972 roku nazwę "Im Untergraben"; dlatego Hindenburgstraße zaczyna się dzisiaj od Theodor-Heuss-Platz z numerem domu 65 (do 125). Sporadyczne próby zmiany obraźliwej nazwy ulicy nie spotkały się z żadnym znaczącym odzewem.

W dniu 9 listopada 2021 r. rada miejska Denzlingen na sesji publicznej większością głosów (17 : 4) postanowiła nie zmieniać nazwy ulicy, która utrwaliła się 117 lat po jej nazwaniu i 88 lat po śmierci Hindenburga. Tym bardziej, że mieszkańcy Hindenburgstraße, którzy musieliby ponieść finansowe konsekwencje zmiany nazwy ulicy, głosowali zdecydowaną większością przeciwko zmianie nazwy. Krytyka nazwy ulicy jest uzasadniona z uwagi na fatalną rolę, jaką odegrał w historii Niemiec Paul von Hindenburg. Dlatego lepiej jest edukować poprzez informację o historii nazwy ulicy, niż poprzez zmianę nazwy stworzyć wrażenie, że w Denzlingen nigdy nie było ulicy imienia Hindenburga. Nie powinno już istnieć niebezpieczeństwo pośmiertnej czci dla Hindenburga - bezsprzecznie uważanego za prekursora dyktatury nazistowskiej - poprzez zachowanie starej nazwy ulicy.

Odnosnik do literatury:

Wolfram Pyta, Hindenburg. Herrschaft zwischen Hohenzollern und Hitler. 2. wydanie
Monachium 2007 (ze zdrojami i dalsza literaturą: s. 1062-1103).